

## A szinigazgató is a helyárák emelését kéri.

(Saját tudósítónktól.) A Delmagyarországi keddi számában hírül adtuk, hogy a szinintársulat tagjai, a tanácshoz intézett beadványukban, legutóbb a nyár folyamán fel-emelt színházi helyáráknak husz százalékkal való felemelését kérelmezték. Ennek a helyáremelési kérésnek, mint az újság regénynek, folytatása következett. Ezúttal a színház igazgatója a kérelmező. Az ismert gyermek vers most így módosul: Kot-kot-kot-kot-kotkodás, mindennapra egy helyárfel-emelési kérvény. Ám a szinintársulat tagjai csak husz százalékos felemelést kértek, az igazgató azonban ezt is túlléptetve, hihetőség úgy gondolkozván, hogy ha lud, hát legyen kövér. És a földszinti, első emeleti páholyoknál 29, a másodemeleti páholyoknál 33 és fél, a diszpáholy-székekénél, a zsöllyénél, elsőrendű körszéknél 25, a másodrendű körszéknél 18 és a harmadrendű körszéknél 15 százalék emelést kér azzal az indoklással, hogy 120,000 korona a többlet kiadás.

Nem kívánunk ezzel a meg-megismétlődő helyáremelési kéréssel foglalkozni, egyszerűen csak hivatkozunk a város és az igazgató között pár hónappal ezelőtt létesült érvényes szerződésre, amelynek minden pontjában való szigorú betartását kívánjuk. És ezt kívánja hihetőség ennek a városnak minden polgára, aki a város színházát nem tartja ellátási pénztárnak. Egyoldalú szerződést nem ismerünk és ha az igazgató úgy gondolja, hogy a jelenlegi szerződés mellett nem találja meg az anyagi számítását, nem marad más hátra, mint adja be a lemondását. A város nem jön zavarba, konzorcionális alapon akárki is az élére állhat a szinintársulatnak. De elég volt már a színházi hercegnéből, a folyton megismétlődő helyáremelési perekvésékből, a színház is csak üzlet és aki üzletet köt, annak számolnia kell az eshetőségekkel.

A szinigazgató beadványa így szól:

Nagyságos Polgármester ur! Tekintetes Tanács! Alulírott szinigazgató azon alázatos kérelemmel járlok a Tekintetes Tanács elé, miszerint kegyeskedjék a várossal kötött szerződésem 14. és 22. pontjait az alábbiak szerint megváltoztatni — illetve e megváltoztatást a város igen tisztelt képviselőinek 1917. december 1-től való érvényességgel nagybecsű pártolásával javaslatba hozni. A kért változtatás a színházi helyárák és ruházati árak emelését célozza a következők szerint.

A 14. pontot tisztelettel kérem így megváltoztatni. **Helyárák:** Földszinti és első emeleti páholy este 18, délután 10 korona. Másodemeleti páholy este 12, délután 7 korona. Páholszék a diszpáholyban I. sor este 5, délután 3 korona. Páholszék a diszpáholyban a többi sor este 4.50, délután 2.50 korona. Földszinti zsöllye este 5, délután 3 korona. Földszinti körszék 1—2 sorban este 4.50, délután 2.50 korona. Földszinti körszék 3—7 sorban este 3.50, délután 2 korona. Földszinti körszék 8—12 sorban este 3, délután 1.70 korona. Földszinti zártszék az első sorban este 2.20, délután 1.30 korona. Földszinti zártszék a többi sorban este 1.80, délután 1 korona. II-od emeleti erkélyszék az első sorban este 2.20, délután 1.30 korona. II-od emeleti erkélyszék a többi sorban este 1.80, délután 1 korona. III-od emeleti erkélyszék az I. sorban este 1.40, délután —.80 korona. III-od emeleti erkélyszék a többi sorban este 1, délután —.60

korona. IV. emeleti karzati ülőhely este —.60, délután —.40 korona. Földszinti és II. emeleti állóhely este 1, délután —.60 korona. Karzati állóhely este —.50, délután —.30 korona. Tanuló-jegy este —.80, délután —.50 korona.

Ezenfelül számítható az országos szinész nyugdíjintézeti járulék. Az évadbérlet árai, ezen napi helyárákhoz viszonyítva 20 százalék kedvezménnyel állapíthatnak meg.

Tekintetes Tanács! Alig mult két hónapja, hogy az új szerződésben megállapított új 20 százalékkal emelt helyárák életbe léptek s hogy most mégis újabb emelést kérni kénytelenítettem, engedessék meg a következőkkel megindokolni:

A helyárák legutóbbi emelése mintegy 53—60000 korona több jövedelmet jelenthetett akkor, ha a színház jó menetele állandóan fennmarad, ezzel szemben egy felől az új szerződésben vállalt újabb kötelezettségek s másfelől a drágaság egyre emelkedő mértéke évenként legalább 120,000 korona több kiadást eredményeznek, mit alábbiakban vagyok bátor részletezni.

I. A szerződés folytán előállott új kiadások: 1. A fokozott operai előadások személyzeti és dologi többlete 24,000 korona. 2. A városi költségek visszatérítése 24,000 korona. 3. Új inspekciós költségek 6400 korona.

Ez a 3 tétel egy maga 54460 korona és ugyszólván felemésztí a helyáremelésből várható többletet, úgy, hogy a drágasággal való megbírkózásra, amely célra kértem főleg ez év májusában a helyáremelést, ilyenformán semmi sem marad.

II. Az egyre emelkedő drágaság már könyvekkel kimutathatólag a következő tételekkel terheli a színházat magasabban, mint a mult szezonban. A színházi munkásoknak hetenkint 300—350 koronával emelkedett bére 15,000 korona. 2. A színházi zenekar évi többlete 10,000 korona. A világítási többlet az eddigi kedvezmény megszüntetése folytán 3000 korona. 4. Szinlap, plakát, jegyek, kommunikék drágulása 6000 korona. 5. Fűtőanyagok drágasági többlete 3000 korona. 6. A jog és anyag díjaknak 3 hónap alatt 100—120 százalékkal való drágulása minimum 16,000 korona. Ez a 6 tétel összesen 53,000 korona, úgy hogy a két főtétel összege meghaladja a 107,000 koronát, pedig ebben az összegben már szó sincs sem a művész személyzet jogát megillető valamelyes drágasági pótlékáról, sem pedig a szinpadi kiállítás egyre és pedig horribilisan emelkedő több költségéről.

Igy történhetik meg aztán, hogy bár a helyárák most emeltettek — bár a színház még a tavalyinál is jobban — a lehető legjobban megy és bár a művész személyzet jövedelmé eddig nagyobb részt el sem érte a tavalyi jövedelmüket — és többet mint tavaly egyetlen egyszer sem kaphattak s mégis az 1917. november 4-vel lezárt heti számadás szerint a konzorciumnak 856 korona 10 fillér deficitje van. Hogy ez a deficit nem nagyobb, annak csak az az oka, hogy Sztambul rózsájának egy pár ezer koronát kitevő költségei még elszámolva nincsenek és hogy én ellentálltam eddig a művész személyzet ismételt kérésének, hogy egy jobb jövő reményében előlegként nagyobb hányadot fizessenek ki.

Még csak annyit méltóztatassanak megengedni, hogy konstatalhassam: kéréssem teljesítése esetén is nem lesz található még egy vármű Szegeden a mi a háboru kitörése óta olyan kevésbé drágult — circa csak 50 százalékkal — mint a színház. Minden élelmi és közszükségleti cikk, minden kulturtermék, minden szórakoztató, vagy fényűzési dolog — minden élvezeti cikk egy pár száz perccel jár a színház drágulása előtt, pedig a színház olyannyira összeesett az étellel, hogy minden ilyen drágulást súlyosan megérez.

Mély tisztelettel kérem a Tekintetes Tanácsot, méltóztatassék kéréssem az igen tisztelt szinügyi bizottság meghallgatása után a novemberi közgyűlés elé azzal vinni, hogy az új helyárák folyó évi december elején életbe lép-

tehetőek legyenek azaz, hogy a folyó szezon évadbérletit ezen rendelkezés ebben a szezonban — szerződéses viszonyukra való tekintettel — már semmikép sem érintheti.

Magam és kéréssem a Tekintetes Tanács jóindulatába ajánlva, maradtam alázatos lekötelezett szolgálójuk Almássy Endre, szinigazgató.

## A Balkán Előkészítő Tanfolyam szervezete.

(Saját tudósítónktól.) Jakab Dávid tanár — mint már megírtá a Delmagyarországi — indítványt nyújtott be a tanácshoz egy Balkáni Előkészítő Tanfolyam és Balkáni Kereskedelmi és Tudakozódó Iroda szervezésére vonatkozólag. Ennek a tanfolyamnak és irodának szervezeti szabályzatát is elkészítette már Jakab Dávid, aki most beterjesztette ezeket a tanácsnak. A tanács egyik legközelebbi ülésén veszi érdemleges tárgyalás alá a két tervezetet, amelynek közérdekű részeit alább közöljük:

A tanfolyam célja: A Balkán államai-ban megtelepedni szándékozó magyar ifjúságnak praktikus, minden ellaposító teoriától mentes előkészítése, a Balkán geográfiai, kereskedelmi és ipari viszonyainak a megismertetése, a német, francia, bolgár és török nyelveknek és kereskedelmi levelezésnek gyakorlati elsajátítása, valamint a balkáni jog, kereskedelmi ismeretek bővítése.

A Balkáni Előkészítő Tanfolyam rendes hallgatója csak az lehet, aki valamely hazai középiskolában, felső kereskedelmi iskolában, vagy ezzel egyenrangú külföldi iskolában szerezte meg érettségi bizonyítványát. Nők a tanfolyamra rendes hallgatókúl felvehetők. A tanfolyam rendkívüli hallgatója lehet minden intelligens és 18-ik életévét betöltött férfi vagy nő, aki legalább annyi tanulással rendelkezik, hogy az előadásokat megértse. Ugy a rendes, mint a rendkívüli hallgatók felvételi díj fejében 20 koronát fizetnek. A rendes hallgatók fagdija az egész tanfolyamra 300 korona, amely féléves előleges részletekben fizetendő. Indokolt esetekben a tanfolyam vezetőjének javaslatára, az igazgató-tanács tandíjnak kisebb részletekben való fizetését is engedélyezheti. A tanári kar véleményezése alapján két kitűnő előmeneteli, de szegénysorsu hallgatót az igazgató-tanács fél vagy egész tandíjmentességben részesíthet tanfolyamonként.

A rendkívüli hallgatók amennyiben a kötelező studiumokon részt vesznek, a tandíj fizetés szempontjából a rendes hallgatókkal egyenlő elbírálás alá esnek, ha azonban csak az egyes studiumokra iratkoznak, a következő tandíjat fizetik: német nyelvért évenként 60, francia nyelvért 90, bolgár nyelvért 90, török nyelvért 90, közgazdasági földrajzért 30, gyorsírástért 60, gépirásért félévre 30 koronát. A beiratkozásnál úgy a rendes, mint a rendkívüli hallgatók a tanfolyam egész tartamára vállalnak kötelezettséget, illetőleg a rendkívüli hallgatók a választott studium vagy studiumok egész évi tartamára. Önköns kilépés esetén tehát az egész évi tandíj megfizetendő.

Egy tanfolyamon a rendes és rendkívüli hallgatók összlétszáma huszonötél több nem lehet. Az ezen felül jelentkezők részére, a mennyiben legalább tizenötén vannak, új tanfolyam szervezendő. A gazdasági földrajzi és gyorsírási studiumokat a két tanfolyam együttesen is hallgathatja.

Egy 25 hallgatóból álló tanfolyamnak költségvetése a következő: Bevétel a beiratása díjakból 500, tandíjakból 7500, összesen 8000 korona. A kiadások ezzel szemben: Tanárak fizetésére 4400 korona, gépirásért 100 korona, összesen 4500 korona. Fennmaradt tehát 3500 korona, amely összegből a dologi kiadások és a város által beruházásokra előle-